

*Załącznik do uchwały Nr 31/08
Z dnia 26 września 2008 r.
Rady Nadzorczej
WFOŚiGW w Kielcach*

**STRATEGIA DZIAŁANIA
WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ W KIELCACH
NA LATA 2009-2012**

SPIS TREŚCI

WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW	3
I WPROWADZENIE	4
II DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KIELCACH	5
1. Zagadnienia ogólne	5
2. Realizacja zadań w latach 2005-2008	9
III GŁÓWNE ZAŁOŻENIA „WSPÓLNEJ STRATEGII DZIAŁANIA NFOŚIGW I WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY NA LATA 2009-2012”	16
IV OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO	18
1. Opis geograficzny	18
2. Uwarunkowania województwa wpływające na działalność WFOŚiGW w Kielcach	19
2.1. Główne problemy ekologiczne i środowiskowe.....	19
2.2. Główne źródła zagrożeń ekologicznych i środowiskowych	21
3. Uwarunkowania działania WFOŚiGW w Kielcach - analiza SWOT.....	23
V CELE I ZADANIA STRATEGII WFOŚIGW W KIELCACH NA LATA 2009-2012	25
1. Cele strategiczne	25
2. Cele pośrednie – priorytety dziedzinowe	26
2.1. Priorytety w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej.....	26
2.2. Priorytety w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi.....	27
2.3. Priorytety w dziedzinie ochrony powietrza atmosferycznego	28
2.4. Priorytety w dziedzinie edukacji ekologicznej.....	28
2.5. Priorytety w dziedzinie ochrony przyrody i leśnictwa	29
2.5. Priorytety w zakresie przedsięwzięć międzydziedzinowych i innych	30
VI ZAŁOŻENIA FINANSOWE WFOŚIGW W KIELCACH NA LATA 2009-2012.....	32
1. Założenia finansowe w kontekście dążenia do osiągnięcia celów strategicznych	32
2. Prognoza przychodów	34
3. Prognoza zapotrzebowania na środki finansowe Funduszu w okresie objętym Strategią	35
VII MONITOROWANIE STRATEGII	38

WYKAZ UŻYTYCH SKRÓTÓW:

- Fundusz, Wojewódzki Fundusz, WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach,
- KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- NSEE – Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej,
- OZE – Odnawialne Źródła Energii
- PO IiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Strategia – Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w latach 2009-2012
- UE – Unia Europejska
- Wspólna Strategia - Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012,

I. WPROWADZENIE

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach na lata 2009-2012 definiuje najważniejsze cele i zadania stojące przed Funduszem w najbliższych latach. Jest dokumentem otwartym – opracowywane zasady, kryteria i kierunki działań będą dostosowywane do obowiązującego prawodawstwa i stanowionej przez samorząd województwa świętokrzyskiego polityki ekologicznej.

Aktualizowana corocznie lista zadań priorytetowych do dofinansowania stanowić będzie uszczegółowienie głównych kierunków działań strategii w poszczególnych latach.

II. DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KIELCACH

1. Zagadnienia ogólne

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w latach 2009-2012 planuje wspieranie przedsięwzięć wynikających z realizacji celów określonych w polityce ekologicznej państwa i województwa świętokrzyskiego poprzez wspomaganie finansowe zadań w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, spójnych z listami przedsięwzięć priorytetowych, w formie preferencyjnych pożyczek, dotacji i przekazania środków finansowych, a także dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów.

Wojewódzki Fundusz działa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) oraz statutu nadanego przez Ministra Środowiska w dniu 31 marca 2006 r.

Misją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach jest pomoc jednostkom samorządu terytorialnego, instytucjom publicznym, przedsiębiorstwom i organizacjom społecznym w finansowaniu i wdrażaniu działań służących ochronie środowiska, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa i Traktatem Akcesyjnym.

Środki znajdujące się w dyspozycji Wojewódzkiego Funduszu będą wykorzystywane zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym w szczególności:

Akty prawne:

- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.)*
- *Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.)*
- *Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.)*
- *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.)*
- *Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.)*
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880)*
- *Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.)*
- *Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 233)*
- *Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz. U. 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.)*
- *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2004r. Nr 93, poz. 898 z późn. zm.)*

- *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubażających warstwę ozonową (Dz. U. Nr 121, poz. 1263 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005r. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.)*
 - *Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007. Nr 223, poz. 1655)*
 - *Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.)*
- oraz wydane na podstawie wyżej wymienionych ustaw przepisy wykonawcze.

Dokumenty Unii Europejskiej:

- *Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z dnia 31 lipca 2006 r., str. 25)*
- *Decyzja Rady nr 2006/702/WE z dnia 6 października 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych Wspólnoty dla spójności (Dz. Urz. UE L z dnia 21 października 2006 r.)*
- *Rozporządzenie Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające Fundusz Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1164/94 (Dz. Urz. UE L 210 z dnia 31 lipca 2006 r., str. 79)*
- *Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. Urz. UE L 371 z dnia 27 grudnia 2006 r., str. 1)*
- *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L z dnia 29 stycznia 2008 r.)*
- *Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. UE L 175 z dnia 5 lipca 1985 r., str. 40) z późn. zm.*
- *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE L 175 z dnia 21 lipca 2001 r.) z późn. zm.*
- *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L z dnia 25 czerwca 2003 r.) z późn. zm.*

- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. U. UE L z dnia 14 lutego 2003 r.) z późn. zm.
- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE L z dnia 25 kwietnia 1979 r.) z późn. zm.
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE L z dnia 22 lipca 1992 r.) z późn. zm.
- Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. UE L z dnia 30 maja 1991 r.) z późn. zm.
- Dyrektywa 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz. U. UE L 114/9 z dnia 27 kwietnia 2006 r.)
- Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. U. UE L 183 z dnia 16 lipca 1999 r., str. 1) z późn. zm.
- Dyrektywa Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych (Dz. Urz. UE L 337 z dnia 31 grudnia 1991 r., str. 20) z późn. zm.
- Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (Dz. U. UE L 365 z dnia 31 grudnia 1994 r., str. 10) z późn. zm.
- Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (Dz. U. UE L z dnia 13 lutego 2003 r.) z późn. zm.
- Dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów (Dz. U. UE L z dnia 28 grudnia 2000 r.) z późn. zm.

Dokumenty programowe:

- *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014*
- *Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej (Traktat Akcesyjny)*
- *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami*
- *Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych*
- *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*
- *Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej*
- *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności), dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r.*
- *Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko” 2007-2013 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 – zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej z dnia 7 grudnia 2007 r. i uchwałą Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2008 r.*
- *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*
- *Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013*
- *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego*
- *Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego, którego integralną częścią jest Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego*

Dokumenty NFOŚiGW oraz Wojewódzkiego Funduszu na lata 2009 – 2012 :

- *Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy na lata 2009 – 2012*
- *Listy przedsięwzięć priorytetowych*
- *Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji*
- *Roczne plany działalności*
- *Porozumienie z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” dla priorytetów: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości do 25 mln euro)*
- *Porozumienie z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie przekazania i przyjęcia do realizacji zadań w ramach osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”*

Zgodnie z obowiązującymi dokumentami środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach przeznaczone są na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.

Najważniejszym zadaniem Wojewódzkiego Funduszu będzie współfinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych z udziałem środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, zapewniających realizację zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego do Unii Europejskiej.

Lista zadań priorytetowych Funduszu jest opracowywana corocznie i obejmuje najważniejsze przedsięwzięcia służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w województwie świętokrzyskim.

Celem nadrzędnym wojewódzkiej polityki ekologicznej jest zrównoważony rozwój województwa, w którym środowisko przyrodnicze i jego ochrona mają znaczący wpływ na przyszły charakter tego obszaru i równocześnie wspierają jego rozwój społeczny i gospodarczy.

Do priorytetowych działań ekologicznych w województwie świętokrzyskim należy zaliczyć:

- prowadzenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju dotyczącej wszystkich elementów środowiska,
- ochronę i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ochronę powietrza atmosferycznego,
- uporządkowanie gospodarki odpadami,
- ochronę dziedzictwa przyrodniczego,
- ochronę zasobów naturalnych (lasy, gleby, zasoby surowców mineralnych),
- ochronę przed hałasem i oddziaływaniem pól elektromagnetycznych,
- zapobieganie poważnym awariom bądź likwidację ich skutków.

Odniesienie WFOŚiGW w Kielcach do powyższych priorytetów ekologicznych znajduje się w dalszej części strategii.

2. Realizacja zadań w latach 2005-2008

W latach 2005-2008 Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach skupił swoją działalność na wspieraniu przedsięwzięć i programów służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej na terenie województwa świętokrzyskiego przy zachowaniu konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju, czyli na realizacji określonej w strategii misji Funduszu. Środki znajdujące się w dyspozycji Funduszu były wykorzystywane zgodnie z obowiązującymi przepisami i dokumentami programowymi.

Zakładano, że najważniejszym zadaniem strategicznym Wojewódzkiego Funduszu będzie współfinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi (Fundusz Spójności, fundusze strukturalne), zapewniających realizację zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego do Unii Europejskiej. W związku z powyższym w „Liście przedsięwzięć priorytetowych do dofinansowania przez WFOŚiGW w Kielcach” począwszy od roku 2005 ustalono priorytet główny „Wspieranie przedsięwzięć zawartych w priorytetach dziedzinowych, które objęte zostały dofinansowaniem ze środków unijnych”.

Dofinansowanie przez WFOŚiGW w Kielcach zadań realizowanych przy udziale środków Unii Europejskiej kształtowało się następująco:

Nazwa programu / funduszu	Ilość zadań współfinansowanych przez WFOŚiGW w Kielcach	Wartość zadań	Udział UE	Udział WFOŚiGW w Kielcach
PHARE	1	20 844 267,04	11 258 368,00	6 070 000,00
SAPARD	4	8 887 148,68	4 742 172,73	1 952 190,58
ZPORR	25	112 219 155,04	71 548 733,69	27 635 578,67
Fundusz Spójności	3*	86 144 774,04	64 285 828,90	7 665 844,85
Ekofundusz	3	2 081 817,48	873 083,00	432 447,00
Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej	1	256 200,00	63 000,00	143 200,00
Ogółem	37	230 433 362,28	152 771 186,32	43 899 261,10

* - są to 3 umowy z WFOŚiGW w Kielcach na dofinansowanie realizacji 3 przedsięwzięć w ramach projektu grupowego „Sanitacja rzeki Czarnej Staszowskiej – wykonanie kanalizacji sanitarnej dla gmin Połaniec, Staszów i Rytwiany”, dofinansowanych z Funduszu Spójności w ramach jednej decyzji.

Zaangażowanie finansowe Funduszu we współfinansowanie realizacji przedsięwzięć z Funduszu Spójności było niższe od zaplanowanego. Wynika to z opóźnień beneficjentów pomocy w kontraktowaniu zadań wchodzących w skład projektów posiadających decyzję Komisji Europejskiej oraz wolniejszym niż zakładano przygotowaniem nowych projektów do dofinansowania. Wyhamowanie przygotowywania projektów wynika w dużej mierze z późnego przygotowania przez stronę polską dokumentów programowych oraz częstą zmianę wytycznych określających sposób przygotowywania przedsięwzięć do dofinansowania z Funduszu Spójności.

Zgodnie ze „Strategią działania WFOŚiGW w Kielcach na lata 2005-2008” w latach 2005-2007 realizowane były następujące główne zadania przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu:

Ochrona wód i gospodarka wodna:

W dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej wspierano:

- zadania mające na celu ochronę wód w zlewniach oraz na obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych stanowiących źródło wody dla potrzeb komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych:
 - budowa lub rozbudowa oczyszczalni ścieków komunalnych stwarzająca możliwość zwiększenia przepustowości oczyszczalni ścieków, realizowana między innymi przez gminy: Pińczów, Bieliny, Kije, Raków, Sobków, Złota, Strawczyn, Górno, Secemin, Wiślica, Daleszyce, Zawichost, Nowy Korczyn i Miejskie Wodociągi i Kanalizację w Ostrowcu Świętokrzyskim Sp. z o.o.,
 - budowa lub renowacja kanalizacji sanitarnej, realizowane między innymi przez gminy: Kielce, Starachowice, Opatów, Górno, Kije, Sobków, Wiślica, Zagnańsk, Miedziana Góra, Piekoszów, Szydłów, Busko-Zdrój, Kunów, Pinczów, Bieliny, Sandomierz, Wojciechowice, Radków, Masłów, Bodzentyn, Kazimierza Wlk., Ćmielów, Chęciny, Brody, Kluczewsko, PGKiM Staszów, Rytwiany, PGKiM Połaniec i Miejskie Wodociągi i Kanalizację w Ostrowcu Świętokrzyskim Sp. z o.o.,
 - budowa oczyszczalni wód deszczowych realizowane między innymi przez gminy: Kielce, Busko-Zdrój, Połaniec,
 - budowa systemów indywidualnych oczyszczalni ścieków realizowane m.in. przez gminy: Pińczów, Pierzchnica,
 - zakup pojazdów specjalistycznych wyposażonych w urządzenia do ciśnieniowego czyszczenia sieci kanalizacyjnych,
- przedsięwzięcia mające na celu zabezpieczenie przed powodzią: budowa wału ziemnego polderu zbiornika wodnego realizowana przez Województwo Świętokrzyskie i budowa pompowni zlewni wód – Gmina Osiek,
- budowa i rozbudowa zbiorników wodnych realizowane między innymi przez gminy: Ostrowiec Świętokrzyski, Wąchock,
- zapewnienie wody pitnej o odpowiedniej jakości poprzez budowę lub rozbudowę stacji uzdatniania wody realizowane między innymi przez gminy: Małogoszcz, Łopuszno i Baćkowice,
- inne istotne dla funkcjonowania ochrony środowiska z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej:
 - przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej do Funduszu Spójności przez: Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o. oraz gminy: Busko-Zdrój, Jędrzejów, Końskie, Pińczów, Piekoszów i Wodociągi Pińczowskie Sp. z o.o. Pińczów,
 - opracowanie przez Województwo Świętokrzyskie „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego”.

Ochrona powietrza:

W dziedzinie ochrony powietrza realizowano zadania mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery poprzez:

- przebudowę lub wykonanie nowych instalacji do ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych realizowane m.in. przez: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki

Cieplnej Sp. z o.o. w Kielcach, Miejską Energetykę Ciepłą Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim, Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach - zadania polegały na przebudowie instalacji odpylania spalin,

- przebudowę systemów ciepłowniczych w tym:
 - podłączenie do źródła ciepła scentralizowanego realizowane m.in. przez: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Kielcach, Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Starachowicach, Miejską Energetykę Ciepłą Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim,
 - przebudowę kotłowni opalanych paliwem stałym na opalane paliwem ciekłym lub gazowym realizowane m.in. przez: Koneckie Zakłady Odlewnicze w Końskich S.A., Zakon Braci Mniejszych Prowincja Niepokalanego Poczęcia NMP Klasztor O.O. Bernardynów w Opatowie, Komunalny Związek Ciepłownictwa „PONIDZIE” w Busku- Zdroju, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Opatowie, Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Kielcach, jednostki administracji rządowej jednostki samorządu terytorialnego,
 - przebudowę kotłów opalanych paliwem stałym w ciepłowniach miejskich, osiedlowych i zakładowych na nowoczesne, zwiększające wydajność ciepłą z jednoczesnym zmniejszeniem zużycia paliwa stałego realizowane m.in. przez: Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Starachowicach, Energetykę Ciepłą Miasta Skarżysko-Kamienna Sp. z o.o.,
 - przebudowę miejskich lub osiedlowych sieci ciepłowniczych, węzłów cieplnych, wykonanie systemów regulacji węzłów oraz sieci ciepłowniczych realizowane m.in. przez: Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Starachowicach, Energetykę Ciepłą Miasta Skarżysko-Kamienna Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Kielcach,
- przedsięwzięcia wykorzystujące niekonwencjonalne, odnawialne źródła energii:
 - zakup i montaż urządzeń kotłowni opalanych biomasą, realizowane przez: Towarzystwo im. Św. Brata Alberta w Skoszynie,
 - zakup i montaż kolektorów słonecznych, realizowany m.in. przez gminy: Pierzchnica, Końskie, Sędziszów, Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło w Skoszynie,
- przedsięwzięcia termomodernizacyjne, realizowane głównie przez jednostki samorządu terytorialnego w swoich jednostkach organizacyjnych,
- inne istotne dla funkcjonowania ochrony środowiska z zakresu ochrony powietrza:
 - opracowanie przez Województwo Świętokrzyskie „Programu ochrony powietrza dla 3 stref województwa świętokrzyskiego”.

Mimo stworzenia możliwości dofinansowania zadań mających na celu:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w spalinach ze środków transportu publicznego,
- ograniczenie uciążliwości hałasu przemysłowego i komunikacyjnego,

poprzez zamieszczenie odpowiednich zapisów w „Liście przedsięwzięć priorytetowych...”, w nieznacznym stopniu zrealizowano zakładane w strategii na lata 2005-2008 uczestnictwo Funduszu w ich realizacji w wyniku braku zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów.

Ochrona powierzchni ziemi:

W dziedzinie ochrony powierzchni ziemi zrealizowano następujące przedsięwzięcia (w odniesieniu do zagadnień określonych w „Strategii działania WFOŚiGW w Kielcach na lata 2005-2008”):

GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

- ograniczenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach poprzez rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz podnoszenie skuteczności segregacji odpadów:
 - zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów przez gminy Sandomierz, Kunów i Ćmielów,
 - rozbudowa sortowni odpadów przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Sandomierzu,
- ograniczenie objętości i masy składowanych odpadów, a przez to stworzenie możliwości racjonalnego gospodarowania powierzchnią / pojemnością geometryczną składowiska poprzez wyposażenie istniejących składowisk w sprzęt i urządzenia umożliwiające zmniejszenie ilości i objętości odpadów:
 - zakup elektronicznej wagi samochodowej do rejestracji odpadów na składowisko odpadów w Dobrowodzie (gmina Busko – Zdrój),
 - zakup 3 kompaktorów na składowiska odpadów w Przededworzu (gmina Chmielnik), Promniku (gmina Strawczyn) i Dobrowodzie (gmina Busko – Zdrój),
- budowa regionalnych zakładów gospodarki odpadami komunalnymi:
 - przebudowa 4 składowisk odpadów komunalnych: w Skrzypiowie - gmina Pińczów, Radoszycach, Luszycy – gmina Miedziana Góra oraz Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o.o. – gmina Kunów, w wyniku czego wyeliminowane zostało niekorzystne oddziaływanie tychże składowisk na środowisko i dostosowanie ich funkcjonowania do aktualnie obowiązujących przepisów prawnych,
 - budowa kwatery składowiska odpadów w Promniku – gmina Strawczyn.

ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO I NIEBEZPIECZNE

- demontaż i unieszkodliwienie poprzez składowanie pokryć dachowych zawierających azbest, realizowane przez gminy Starachowice, Morawica, Piekoszków, Zagnańsk, Fałków, Bieliny, Sitkówka - Nowiny, Miedziana Góra oraz Komendę Wojewódzką Policji w Kielcach,
- zabezpieczenie ekologiczne terenów działań operacyjnych jednostek straży pożarnych przed skażeniem środowiska substancjami niebezpiecznymi poprzez wykorzystywanie w akcjach ratowniczych zakupionych bądź zmodernizowanych samochodów specjalistycznych i zestawów ratowniczych (realizacja: Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach oraz Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP Zarząd Wojewódzki w Kielcach).

REKULTYWACJA SKŁADOWISK ODPADÓW

- rekultywacja 4 składowisk odpadów: w Mieronicach – gmina Małogoszcz, Podlesiu – gmina Bogoria, Grocholicach – gmina Sadowie, Jastrzębskiej Woli – gmina Iwaniska.

Ponadto zawarto 2 umowy w zakresie sporządzenia dokumentów niezbędnych w staraniach o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków Funduszu Spójności, realizowane przez Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi z siedzibą w Rzędowie oraz Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Kielcach.

Edukacja ekologiczna:

W dziedzinie edukacji ekologicznej wspierano finansowo przedsięwzięcia upowszechniające interdyscyplinarną wiedzę z zakresu ekologii, ochrony i kształtowania środowiska oraz ekorozwoju, a także kształtujące prośrodowiskowe postawy i zachowania społeczne, takie jak: konkursy, programy edukacyjne, wydawnictwa i publikacje, prenumeraty, szkolenia, konferencje, rajdy,

wystawy, rozbudowa zbiorów bibliotecznych. Duże zainteresowanie wzbudzała realizacja programów edukacyjnych dotyczących selektywnej zbiórki surowców wtórnych i zagospodarowania odpadów.

Działania z zakresu edukacji ekologicznej podejmowane były m.in. przez samorządy i związki międzygminne, Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach, Okręg Ligi Ochrony Przyrody w Kielcach, Nadleśnictwa, Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Końskie, Państwowy Instytut Geologiczny, Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika w Krakowie, Kieleckie Towarzystwo Naukowe.

Ochrona przyrody i leśnictwa:

W dziedzinie ochrony przyrody i leśnictwa określono szeroki zakres działań, których realizacja ma na celu zachowanie lub przywrócenie cennych walorów przyrodniczych województwa świętokrzyskiego. Wykonano:

- w ramach rozpoznania wartości przyrodniczych gmin opracowanych zostało 5 inwentaryzacji przyrodniczych, które służyć będą do podejmowania dalszych prac ochronnych na terenie gmin Gowarczów, Stąporków, Końskie, Smyków, Jędrzejów,
- meliorację agrotechniczną na terenie Rezerwatu Przyrodniczo – Archeologicznego w Krzemionkach k/ Ostrowca Świętokrzyskiego w celu odbudowy siedlisk chronionej roślinności kserotermicznej,
- zabiegi konserwacyjne drzew – pomników przyrody (12 szt.) znajdujących się na terenie gminy Oksa, Zagnańsk, Nagłowice, które przyczyniły się do zachowania ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
- waloryzację rezerwatu przyrody „Białe Ługi”.

W trakcie realizacji jest zadanie zgłoszone przez Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach, które dotyczy sporządzenia projektu planu ochrony dla Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego.

Przedsięwzięcia międzydziedzinowe i inne:

W dziedzinie przedsięwzięć międzydziedzinowych i innych wspierano:

- realizację monitoringu regionalnego środowiska w województwie świętokrzyskim, w tym wód powierzchniowych, wód podziemnych, powietrza atmosferycznego, poziomów pól elektromagnetycznych oraz hałasu komunikacyjnego, prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach,
- zakup samochodów specjalistycznych, które transportują odpady stałe lub nieczystości płynne od właścicieli nieruchomości do miejsc unieszkodliwienia lub służą do odbioru surowców wtórnych i przewiezienia ich do sortowni odpadów, eliminując w ten sposób lub zmniejszając zagrożenia dla środowiska. Wymienione zadania były realizowane przez gminy: Chmielnik i Iwaniska, Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Kielcach, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Połańcu, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Sandomierzu, Pińczowie, Staszowie, Końskich,
- dostawę licencji na system informatyczny do obsługi systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, którą realizował Marszałek Województwa Świętokrzyskiego,
- opracowanie projektu aktualizacji „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego, którego integralną częścią jest Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”, które realizował Marszałek Województwa Świętokrzyskiego.

Fundusz Spójności:

Zgodnie ze „Strategią działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach na lata 2005-2008”, do dofinansowania z Funduszu Spójności w latach 2004-2006 z terenu województwa świętokrzyskiego planowanych było 5 projektów, zaakceptowanych przez Ministra Środowiska:

- „Budowa i modernizacja wodociągów, kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków dla MZWIK w Starachowicach (Starachowice, Wąchock, Mirzec, Brody Iłż.)”,
- „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Sitkówka dla Miasta Kielce”,
- „Sanitacja rzeki Czarnej Staszowskiej – wykonanie kanalizacji sanitarnej dla gmin Połaniec, Staszów i Rytwiany”,
- „Budowa zakładu unieszkodliwiania odpadów dla Miasta Kielce i powiatu kieleckiego w Promniku k/Kielc”,
- „Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej”.

Ostatecznie w tym okresie decyzję Komisji Europejskiej o dofinansowaniu projektu otrzymały następujące projekty:

Lp.	Wnioskodawca	Beneficjent	Nazwa Przedsięwzięcia	Wartość ogółem w mln EUR	FS-Dotacja w mln EUR	Informacje dot. dofinansowania z Funduszu Spójności
1	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Starachowicach	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Starachowicach	Wodociągi, kanalizacja i oczyszczanie ścieków w Starachowicach	20,0	13,1	KE podjęła decyzję o dofinansowaniu z FS – 16.12.2004r. Numer projektu CCI 2004/PL/16/C/PE/020
2	Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o.	Wodociągi Kieleckie Sp. z o.o.	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Sitkówka dla miasta Kielce	28,3	15,6	KE podjęła decyzję o dofinansowaniu z FS- 08.12.2005r. Numer projektu CCI 2004/PL/16/C/PE/009
3	1) Gmina Połaniec 2) Gmina Staszów 3) Gmina Rytwiany	1) Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Połańcu 2) Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Staszowie 3) Gmina Rytwiany	Sanitacja rzeki Czarnej Staszowskiej - wykonanie kanalizacji sanitarnej dla gmin: Połaniec, Staszów i Rytwiany	21,3	16,4	KE podjęła decyzję o dofinansowaniu z FS- 19.12.2005r. Numer projektu CCI 2005/PL/16/C/PE/014 Projekt posiada rozstrzygnięte wszystkie przetargi.

Pozostałe dwa projekty zostały zgłoszone do dofinansowania w obecnej perspektywie 2007-2013, jeden dotyczący kompleksowej ochrony wód podziemnych aglomeracji kieleckiej umieszczony został w indykatywnym wykazie projektów kluczowych, natomiast projekt dotyczący budowy zakładu unieszkodliwiania odpadów dla Miasta Kielce i powiatu kieleckiego w Promniku k/Kielc zgłoszony został do dofinansowania w 2008 roku w procedurze konkursowej w ramach I konkursu ogłoszonego dla projektów dot. II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach kompleksowych

przedsięwzięć z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych.

Zrezygnowano z realizacji dwóch projektów planowanych do zgłoszenia do dofinansowania z Funduszu Spójności w okresie programowania 2004-2006:

1. „Budowa zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych dla Związku Międzygminnego „UTYLIZATOR”
2. „Ochrona zbiornika wód podziemnych na terenie gmin: Jędrzejów, Sędziszów, Słupia Jędrzejowska, Wodzisław”- projekt w zakresie ograniczonym do obszaru aglomeracji Jędrzejów i gospodarki ściekowej przygotowywany jest do zgłoszenia do dofinansowania z Funduszu Spójności w obecnej perspektywie 2007-2013.

III. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA „WSPÓLNEJ STRATEGII DZIAŁANIA NFOŚIGW I WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA LATA 2009-2012¹

„Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska na lata 2009-2012” wyznacza ogólne kierunki wspólnej działalności i współpracy dla finansowego wspierania przedsięwzięć na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności w dziedzinie współdziałania funduszy ekologicznych w absorpcji nie podlegających zwrotowi środków z Unii Europejskiej. Pozostałą działalność w tym zakresie pozostawiono suwerennej decyzji Funduszy.

We „Wspólnej Strategii...” przewiduje się rosnący popyt na krajowe źródła finansowania przedsięwzięć ochronnych w wyniku braku możliwości zrealizowania zobowiązań akcesyjnych oraz innych celów polityki ekologicznej, w tym zadań wynikających z nowszych (niż akcesyjne) regulacji środowiskowych UE. Przewidywana kumulacja zapotrzebowania wynika z narosłych zaległości inwestycyjnych oraz ze zbliżających się celów przejściowych z dyrektyw odpadowych, o komunalnych oczyszczalniach ścieków, oszczędności energii i OZE.

Możliwości finansowe wojewódzkich funduszy są zróżnicowane. Są regiony, w których fundusze nie mogą w pełni zaangażować się we współfinansowanie zadań proekologicznych z uwagi na ograniczone przychody. Dlatego też uzasadnionym jest wspomaganie przedsięwzięć realizowanych na terenach objętych zakresem działania „słabszych finansowo” wojewódzkich funduszy przez NFOŚiGW w formie współfinansowania z właściwym wojewódzkim funduszem.

Przewiduje się ponadto monitoring efektywności kosztowej i efektów ekologicznych uzyskanych w wyniku realizacji projektów poprzez budowę wspólnej bazy danych o projektach i ich efektach.

Dążąc do realizacji określonej we „Wspólnej Strategii...” misji: finansowego wspierania przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości, w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju, przy zachowaniu bezpieczeństwa ekologicznego kraju, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa i Traktatem Akcesyjnym, w dokumencie tym sformułowano następujące cele strategiczne:

1. Wspomaganie przedsięwzięć dofinansowywanych środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej, poprzez zapewnienie niezbędnego wkładu krajowego w celu wypełniania zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego.
2. Wspomaganie przedsięwzięć zapewniających osiągnięcie standardów emisyjnych i jakości środowiska wynikających z prawa wspólnotowego i krajowego, w tym ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska i zwiększenia udziału ilości energii wytworzonej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych.
3. Kształcenie kadr ochrony środowiska i kreowanie postaw ekologicznych.

¹Na podstawie projektu „Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012”, przyjętego przez Zarząd NFOŚiGW dnia 18 sierpnia 2008 r.

Wspólne działania funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej koncentrować się będą na sprostaniu zadaniom wynikającym z dyrektyw środowiskowych Unii Europejskiej.

Sformułowano ponadto cele operacyjne funduszy:

1. Ustalenie przez NFOŚiGW zasad odpowiedzialności za wsparcie projektów – indywidualnie z poszczególnymi funduszami wojewódzkimi.
2. Poprawa efektywności alokacji środków publicznych poprzez kontrolę efektywności kosztowej – budowa wspólnej bazy kosztowej wspieranych projektów oraz bazy osiągniętych efektów ekologicznych.
3. Poprawa konkurencyjności udzielanej pomocy poprzez uproszczenie i ujednoczenie kryteriów dostępu oraz procedur dla projektów współfinansowanych z kilku funduszy.
4. Zwiększenie efektu mnożnikowego (efektu dźwigni) poprzez modyfikowanie proponowanych produktów finansowych.

Współpraca Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z wojewódzkimi funduszami będzie się opierać na kilku zasadach:

- wyznaczeniu elastycznej linii demarkacyjnej rozgraniczającej zakres obsługi projektów pomiędzy fundusze wojewódzkie a NFOŚiGW; z uwagi na dobrowolny charakter porozumień zawieranych pomiędzy funduszami wojewódzkimi a NFOŚiGW proponuje się, aby kwota demarkująca zakres kompetencji odpowiadała potencjałowi finansowemu poszczególnych funduszy i mieściła się w określonym przedziale wartości udzielonych pożyczek,
- możliwościach koordynacji metod planowania i programowania, przy czym programowanie będące w gestii systemu funduszy zostanie sprowadzone do:
 - jednolitych zasad przygotowywania planów finansowych,
 - ustalenia consensusu w zakresie podziału środków na poszczególne priorytety,
 - zawierania wielostronnych porozumień ustanawiających programy o zasięgu ogólnokrajowym i określających jednolite zasady ich finansowania,
- koordynacji wspólnych projektów poprzez unifikację instrumentów i form finansowania, tj. w głównej mierze konieczność dostosowania dotychczas obowiązujących zasad, a w pierwszej kolejności ujednoczenie wzoru wniosku,
- wymianie informacji poprzez zintegrowaną bazę danych o obsługiwanych projektach ekologicznych i osiągniętych efektach,
- analizie efektywności kosztowej w przekrojach porównywalnych grup projektów.

We „Wspólnej Strategii...” przewiduje się monitoring procesu jej wdrażania poprzez użycie określonych wskaźników. Okresowa informacja o realizacji „Wspólnej Strategii...” przygotowywana będzie do 30 czerwca każdego roku przez NFOŚiGW w oparciu o informacje o wdrażaniu poszczególnych strategii z poszczególnych Funduszy. Opracowana informacja będzie przedmiotem wspólnej corocznej analizy i uzgodnień wszystkich Funduszy.

IV. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO²

1. Opis geograficzny

Województwo świętokrzyskie jest jednym z 16 województw Polski, położonym w południowo-wschodniej części Polski. Należy do najmniejszych województw w kraju. Zajmuje powierzchnię 11 708 km² (około 3,7 % powierzchni kraju – 15. miejsce w kraju) i jest zamieszkiwane przez 1 285,0 tys. osób (3,4 % ludności kraju – 13. miejsce w kraju). Gęstość zaludnienia jest niższa od przeciętnej w kraju - na 1 km² przypada 110 osób (11. miejsce). Średnio w kraju -122 osoby, średnio w UE – 112,2 osób/km².

Strukturę terytorialną województwa tworzą:

- na poziomie powiatowym: 13 powiatów ziemskich i 1 miasto na prawach powiatu,
- na poziomie gminnym: 102 gminy, w tym 5 miejskich, 26 miejsko-wiejskich i 71 wiejskich.

Prawie całe województwo świętokrzyskie położone jest w obrębie podprovincji Wyżyna Małopolska i Wyżyna Lubelsko-Lwowska, które wchodzi w skład prowincji Wyżyny Polskie. Jedynie południowo-wschodni skraj województwa położony jest w podprovincji Podkarpacie, wchodzącej w skład prowincji Karpaty i Podkarpacie.

Województwo świętokrzyskie położone jest w dość mocno zróżnicowanej pod względem klimatycznym części kraju. Obejmuje fragmenty pięciu regionów klimatycznych. W zróżnicowaniu tym widoczny jest wpływ wysokości bezwzględnej i rzeźby terenu, a także warunków fizycznych podłoża. Lokalnym biegunem klimatycznym różnicującym warunki pomiędzy centralną częścią województwa a rejonami brzeżnymi są Góry Świętokrzyskie położone pośrodku Podregionu Małopolsko-Śląskiego. W ich obrębie warunki klimatyczne są wyraźnie bardziej surowe niż w pozostałej części województwa.

Świętokrzyskie należy do najmniej zurbanizowanych rejonów w kraju i ma charakter przemysłowo-rolniczy, o wysokim stopniu koncentracji tradycyjnych działów przemysłu związanych z produkcją i obróbką metali, wydobywaniem i przetwórstwem surowców mineralnych oraz produkcją artykułów spożywczych. Charakterystyczny jest bardzo wyraźny podział województwa na przemysłową północ i rolnicze południe.

Województwo świętokrzyskie nie jest dobrze skomunikowane z pozostałymi regionami kraju, a infrastruktura komunikacyjna jest słabo rozwinięta.

Charakterystyczna dla województwa jest duża i urozmaicona baza surowców mineralnych, a niezbyt duże zasoby wodne.

Region świętokrzyski należy do najczystszych ekologicznie obszarów Polski i najbardziej atrakcyjnych pod względem nagromadzenia walorów środowiska przyrodniczego. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (na dzień 31.12.2005 r./dane GUS) stanowi ok. 61,9% ogólnej powierzchni województwa (pierwsze miejsce w kraju).

² Na podstawie Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego

2. Uwarunkowania województwa wpływające na działalność WFOŚiGW w Kielcach.

Jak już wspomniano, województwo świętokrzyskie należy do najczystszych ekologicznie obszarów Polski. Istnieje jednak szereg czynników zagrażających jakości środowiska oraz problemów, które mają wpływ na konstruowanie list przedsięwzięć priorytetowych zadań dofinansowywanych przez Fundusz w poszczególnych latach.

2.1. Główne problemy ekologiczne i środowiskowe

Ochrona wód i gospodarka wodna:

1. Pogarszająca się jakość wód powierzchniowych spowodowana zrzutami ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych.
2. Duża liczba lokalnych, małych źródeł zanieczyszczeń wód, odprowadzających ścieki o wysokim stężeniu zanieczyszczeń.
3. Stosowanie technologii niedostatecznie oczyszczających odprowadzane ścieki.
4. Słaba infrastruktura kanalizacji deszczowej, przede wszystkim w gminach.
5. Wysoka dysproporcja pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
6. Niedostateczny rozwój kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich.
7. Podatność wód podziemnych na zanieczyszczenia antropogeniczne, głównie związki azotu ze względu na słabą izolację głównych poziomów wodonośnych i występowanie licznych otwartych wychodni warstw wodonośnych.
8. Zagrożenie powodziowe spowodowane intensywnymi opadami atmosferycznymi oraz gwałtownymi roztopami wiosennymi.
9. Niedostateczny poziom retencji wód powierzchniowych.

Ochrona powietrza:

1. Wysoka emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych (w szczególności CO₂), emitowanych przez zakłady przemysłowe.
2. Stosowanie węgla o niskiej jakości w procesach wytwarzania energii.
3. Okresowe wzrosty stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego spowodowane emisją zanieczyszczeń powietrza, pochodzącą z lokalnych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych (tzw. niska emisja).
4. Niewielkie wykorzystanie energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii takich jak: wiatr, promieniowanie słoneczne, woda, źródła geotermalne, biomasa, biogaz składowiskowy, a także biogaz powstający w oczyszczalniach ścieków i gospodarstwach hodowlanych.
5. Wysoka emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych, których źródłem jest komunikacja samochodowa; występowanie smogu, szczególnie na terenach zurbanizowanych oraz w rejonach największego zagęszczenia szlaków drogowych.
6. Zła jakość powietrza w strefach przyporządkowanych do klasy C (m. Kielce, powiat ostrowiecki, powiat starachowicki), w których stwierdzono przekroczenie stężeń powyżej wartości dopuszczalnych, powiększonych o margines tolerancji.

Gospodarka odpadami:

Odpady komunalne:

1. Niedostatecznie rozwinięty i funkcjonujący system selektywnego zbierania i odbioru odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, a także odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych.
2. Brak systemów selektywnego zbierania odpadów w większości gmin.
3. Składowanie jako dominujący sposób zagospodarowania i unieszkodliwienia odpadów komunalnych.
4. Niski stopień odzysku odpadów.
5. Funkcjonowanie składowisk, które nie spełniają wymogów przepisów ustawy o odpadach.
6. Powstawanie nowych lub powiększenie tzw. „dzikich wysypisk śmieci”.

Odpady niebezpieczne:

1. Brak programów usuwania wyrobów zawierających azbest w większości gmin.
2. Powolny proces realizacji programów usuwania wyrobów zawierających azbest.
3. Zbyt wolno przebiegający proces wycofywania z użytkowania urządzeń zawierających PCB.
4. Niski stopień selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych, pochodzących z gospodarstw domowych.
5. Niski stopień sprawozdawczości w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami niebezpiecznymi.

Odpady pozostałe (zużyte opony, komunalne osady ściekowe, odpady opakowaniowe, odpady z przemysłu):

1. Zmniejszanie się ilości odpadów opakowaniowych zbieranych w gminach i przekazanych do odzysku i recyklingu ze względu na brak motywacji ekonomicznej.
2. Brak instalacji do odzysku odpadów tego typu.
3. Mieszanie tych odpadów z komunalnymi i składowanie na składowiskach,
4. Wykorzystanie komunalnych osadów ściekowych.

Edukacja ekologiczna:

1. Niski stopień świadomości ekologicznej mieszkańców.
2. Niska akceptacja przez społeczeństwo działań proekologicznych.
3. Konsumpcyjny model życia, niesprzyjający ochronie środowiska. Słabo wykształcone nawyki dbałości o stan środowiska i oszczędnego korzystania z jego zasobów w społeczeństwie.

Inne:

1. Rozszerzanie się obszarów zagrożonych hałasem komunikacyjnym.
2. Brak inwentaryzacji obszarów, na których występują przekroczenia wartości normatywnych hałasu w środowisku, a w szczególności obszarów, na których przekroczone są wartości progowe.
3. Brak systematycznych pomiarów pól elektromagnetycznych i ewidencji jego źródeł.
4. Potencjalna możliwość wystąpienia poważnej awarii przemysłowej bądź związanej z transportem materiałów niebezpiecznych. Transport odpadów niebezpiecznych przez centra miast.

5. Obniżenie przydatności rolniczej gleb spowodowane erozją i ich zakwaszeniem.
6. Lokalne zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi w sąsiedztwie dużych zakładów przemysłowych oraz głównych szlaków komunikacyjnych.
7. Degradacja i dewastacja powierzchni ziemi przez przemysł i konieczność rekultywacji.

2.2. Główne źródła zagrożeń ekologicznych i środowiskowych

ZAGROŻENIA NATURALNE

Czynnikami zagrażającymi, związanymi ze zjawiskami meteorologicznymi i hydrologicznymi są:

- susza glebowa, która przyczynia się do powstawania dużego zagrożenia pożarowego terenów leśnych,
- lokalnie intensywne opady deszczu, które mogą spowodować zagrożenie powodziowe,
- erozja wietrzna i wodna gruntów rolnych i leśnych, obniżająca jakość gleb.

ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE

Czynnikami zagrażającymi, związanymi z wykorzystaniem i przetwarzaniem zasobów, gospodarką i bytowaniem mieszkańców są:

Gospodarka komunalna:

1. Ścieki komunalne nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone.
2. Niski stopień skanalizowania przy równocześnie wysokim stopniu zwodociągowania obszarów wiejskich.
3. Niedostatecznie uporządkowana gospodarka wodami opadowymi na terenach zurbanizowanych.
4. Niewielka ilość odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi.
5. Składowanie jako główna metoda unieszkodliwiania odpadów.
6. Niska emisja zanieczyszczeń powietrza w miastach i na terenach wiejskich.

Transport:

1. Transport drogowy, w tym przede wszystkim tranzytowy (tzw. TIR), który przyczynia się do emisji spalin, hałasu i wibracji, degradacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych (w tym fragmentacji korytarzy ekologicznych), a także nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.
2. Transport materiałów niebezpiecznych.

Przemysł i energetyka:

1. Emisja zanieczyszczeń do powietrza.
2. Odprowadzanie ścieków.
3. Wytwarzanie odpadów.
4. Degradacja powierzchni ziemi.
5. Zużywanie zasobów naturalnych.
6. Emisja hałasu.
7. Poważne awarie przemysłowe.

Wydobycie kopalin:

1. Powstawanie wyrobisk, hałd odpadów przeróbczych i złożowych.
2. Zaburzenie stosunków wodnych.
3. Zanieczyszczenie powietrza.
4. Osiadanie gruntu.
5. Przekształcenie krajobrazu.

Należy zwrócić uwagę na niekontrolowany napływ zanieczyszczeń powietrza z dużych ponadregionalnych ośrodków przemysłowych – z Bełchatowa, Śląska i Krakowa.

Rolnictwo:

1. Źródło odpadów niebezpiecznych np.: pozostałości po środkach ochrony roślin.
2. Źródło zanieczyszczeń obszarowych.
3. Farmy trzody chlewnej i farmy hodowli drobiu.
4. Uproszczenie struktury krajobrazu rolniczego.

Turystyka i rekreacja:

1. Niekontrolowany rozwój turystyki i rekreacji. „Dziki zagospodarowywanie” obszarów cennych przyrodniczo.
2. Niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej, która nie zabezpiecza w pełni środowiska przed degradacją.
3. Duża liczba turystów zmotoryzowanych.
4. Nadmierna, niezorganizowana penetracja turystyczna.

3. Uwarunkowania działania WFOŚiGW w Kielcach – analiza SWOT

Uwarunkowania działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach wiążą się z wdrażaniem programów wynikających ze stosownych dokumentów, w tym: „Polityki Ekologicznej Państwa”, „Narodowego Planu Rozwoju”, „Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska na lata 2009 – 2012” oraz „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, którego integralną częścią jest „Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” oraz związanych z realizacją najważniejszych dla funkcjonowania Funduszu ustaw, w tym szczególnie Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne oraz dyrektyw UE.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach jest samodzielną instytucją finansową posiadającą osobowość prawną, z kilkunastoletnim doświadczeniem w finansowym wspomaganiu przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska, posiadającą wysoko wykwalifikowaną kadrę we wszystkich dziedzinach ochrony środowiska. Realizując cele zawarte w niniejszej „Strategii...”, nadal będzie podejmował działania zmierzające do podnoszenia kompetencji swoich pracowników w sferze ich wiedzy, umiejętności, uprawnień oraz motywacji wewnętrznej.

Jako jednostce przygotowanej do wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Funduszowi na mocy porozumienia z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” dla priorytetów: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości do 25 mln euro) powierzono pełnienie funkcji Instytucji Wdrażającej, powierzając jej szereg zadań w zakresie wdrażania tych dwóch osi priorytetowych.

WFOŚiGW w Kielcach stanowi ponadto istotny instrument przy dofinansowywaniu projektów środowiskowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Analiza SWOT:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">– samodzielna instytucja finansowa stanowiąca podstawowe ogniwo krajowego systemu finansowania ochrony środowiska, postrzegana jako wiarygodna przez beneficjentów– stabilne źródło przychodów oparte na regulacjach ustawowych,– dofinansowanie projektów na podstawie analizy ekologicznej i ekonomicznej,– wieloletnie doświadczenie we współpracy z beneficjentami w przygotowywaniu projektów środowiskowych,– doświadczenie i budowanie kompetencji	<ul style="list-style-type: none">– brak lub niedostosowanie procedur do rozbudowanego i niespójnego ustawodawstwa oraz zmiennych przepisów prawnych,– liberalne procedury pozwalające na rozciągnięcie w czasie dostarczania przez beneficjentów dokumentów podlegających ocenie,– zmienność stawek i terminów przekazywania opłat za korzystanie ze środowiska ustalanych przez Ministra Środowiska,– coroczna zmiana zasad dofinansowania

<p>we współpracy ze służbami ochrony środowiska, Ministerstwem Środowiska, Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz bankami komercyjnymi (w tym z Bankiem Ochrony Środowiska),</p> <ul style="list-style-type: none"> – współpraca z beneficjentami oparta na równym traktowaniu podmiotów, – organizacja szkoleń dla beneficjentów i pomoc w przygotowaniu projektów unijnych, – dysponowanie kadrą wyspecjalizowaną w zakresie projektów środowiskowych, – dobra znajomość uwarunkowań regionalnych, – ciągłość w finansowaniu inwestycji według stałych priorytetów dziedzinowych, – długi okres finansowania projektów, – brak konkurencji na szczeblu krajowym, – skuteczny system nadzoru i kontroli: nadzór wojewody świętokrzyskiego, działania Rady Nadzorczej, audyt wewnętrzny i zewnętrzny, organy kontroli, 	<p>zadań,</p> <ul style="list-style-type: none"> – opóźnienie we wdrażaniu programów operacyjnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – realizacja zadań w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, – możliwość kształcenia i rozwoju przyszłych kadr – specjalistów w dziedzinie ochrony środowiska, – wprowadzenie nowego produktu finansowego – dopłat do oprocentowania kredytów, – docieranie z ofertą do nowych beneficjentów, – rosnące oczekiwania i potrzeby ze strony beneficjentów , – popyt na usługi funduszu jako podmiotu gromadzącego środki z opłaty ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> – próba likwidacji osobowości prawnej, – spadek wpływów za opłaty za środowisko, – utrata płynności, – biurokracja we wdrażaniu PO IiŚ, – niezbilansowanie kosztów projektów unijnych, – ograniczona alokacja środków przy realizacji zadań unijnych

V. CELE I ZADANIA STRATEGII WFOŚIGW W KIELCACH NA LATA 2009-2012

1. Cele strategiczne

Misją Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach jest pomoc jednostkom samorządu terytorialnego, instytucjom publicznym, przedsiębiorstwom i organizacjom społecznym w finansowaniu i wdrażaniu działań służących ochronie środowiska, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa i Traktatem Akcesyjnym.

Podział środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach będzie działaniem zgodnym z Polityką Ekologiczną Państwa, „Narodowym Programem Rozwoju” i „Programem Ochrony Środowiska Województwa świętokrzyskiego na lata 2007-2013” oraz dyrektywami Unii Europejskiej.

Realizując misję Fundusz sformułował następujące cele strategiczne:

1. Aktywny udział w procesie wypełniania zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego w celu uzyskania zakładanych efektów ekologicznych.
2. Priorytetowe wspomaganie przedsięwzięć dofinansowywanych środkami bezzwrotnymi pochodzącymi z Unii Europejskiej poprzez współudział w zapewnieniu niezbędnego wkładu krajowego.
3. Działania w zakresie racjonalnego wykorzystania posiadanych środków w celu maksymalizacji efektów ekologicznych.
4. Edukacja ekologiczna na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Fundusz będzie wspierał finansowo przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, których celem jest:

1. Zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń.
2. Ograniczenie emisji.
3. Zamykanie obiegów materiałów i surowców, odzysk z odpadów substancji, materiałów lub energii oraz ich gospodarcze wykorzystanie.
4. Zintegrowane podejście do ograniczenia i likwidacji zanieczyszczeń i zagrożeń.
5. Zmniejszenie energochłonności gospodarki oraz wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Nadrzędnym celem działalności Funduszu, który jest zgodny z celem nadrzędnym sformułowanym w „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, jest zrównoważony rozwój województwa, w którym środowisko przyrodnicze i jego ochrona mają znaczący wpływ na przyszły charakter tego obszaru i równocześnie wspierają jego rozwój gospodarczy i społeczny.

2. Cele pośrednie – priorytety dziedzinowe

Planowanie wydatków WFOŚiGW w Kielcach odbywać się będzie przede wszystkim w oparciu o priorytety polityki ekologicznej województwa świętokrzyskiego, skorelowane z polityką ekologiczną państwa, które są określone w „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”.

Ponadto przy wyborze przedsięwzięć do dofinansowania Fundusz będzie analizował ich efektywność ekologiczną i ekonomiczną, uwarunkowania techniczne i jakościowe oraz zasięg oddziaływania. Wnioskodawca musi spełniać wymogi formalne wynikające z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, a także „Zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Kielcach”.

2.1. Priorytety w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej

Ochrona zasobów wodnych oraz właściwe gospodarowanie tymi zasobami należy do najważniejszych zadań Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej koncentrować się będą na realizacji zadań przyczyniających się do osiągnięcia wymagań następujących dyrektyw środowiskowych UE:

- dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych – poprzez realizację Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych /KPOŚK/,
- dyrektywa Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- dyrektywa Rady 2006/11/WE z dnia 14 lutego 2006r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje niebezpieczne odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty, zmieniająca dyrektywę 76/464/EWG – poprzez realizację zadań związanych z ograniczeniem odprowadzania do wód substancji niebezpiecznych w tym programu redukcji substancji niebezpiecznych z listy II do dyrektywy.

Zgodnie z założeniami „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” zdefiniowano następujące priorytety ekologiczne, w których Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach będzie uczestniczyć:

- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w utworzonych na terenie województwa aglomeracjach powyżej 2000 RLM,
- realizacja oczyszczalni ścieków wraz z systemami kanalizacyjnymi w ramach programu osłonowego zbiorników wodnych w województwie,
- budowa, rozbudowa i modernizacja zbiorników retencyjnych ujętych w „Programie małej retencji dla województwa świętokrzyskiego,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie nie jest możliwe podłączenie do zbiorowego systemu odprowadzenia ścieków,

- uporządkowanie gospodarki ściekami odpadowymi poprzez budowę, rozbudowę i modernizację kanalizacji deszczowej oraz urządzeń podczyszczających,
- zapewnienie odpowiedniej jakości wody przeznaczonej do celów komunalnych,
- zabezpieczenie przed powodzią i podtopieniem.

Zgodnie z KPOŚK do końca 2010r. Polska powinna wybudować, rozbudować lub zmodernizować oczyszczalnie ścieków we wszystkich aglomeracjach powyżej 15.000 RLM i wyposażyć je w urządzenia zapewniające odpowiednie standardy jakości odpływających ścieków. Wymagana jest również w tych aglomeracjach rozbudowa lub modernizacja systemów kanalizacji sanitarnej.

W perspektywie do roku 2012 powyższe cele powinniśmy również zacząć osiągać w aglomeracjach powyżej 2.000 RLM.

Przy wyborze projektów, Fundusz uwzględniac będzie przede wszystkim ocenę efektu ekologicznego przedsięwzięcia. Warunkiem dofinansowania będzie osiągnięcie optymalnych pod względem ekonomicznym i technicznym rozwiązań przy jednoczesnym zachowaniu walorów środowiska.

2.2. Priorytety w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi

Cele i działania w zakresie gospodarki odpadami, które są niezbędne w ochronie środowiska, realizacji zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnieniu bezpieczeństwa ekologicznego w naszym województwie, określone zostały w „Planie gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”. Są to m.in. następujące cele:

- ograniczenie masy odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych kierowanych na składowisko,
- rozwijanie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych: odpadów opakowaniowych, ulegających biodegradacji, wielkogabarytowych, niebezpiecznych,
- rozwijanie selektywnego zbierania oraz odzysku lub unieszkodliwienia odpadów niebezpiecznych,
- sukcesywne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest,
- dostosowywanie funkcjonujących składowisk odpadów komunalnych do przepisów prawa bądź ich zamykanie i rekultywacja,
- rozbudowa lub budowa Rejonowych Zakładów Gospodarki Odpadami (RZGO),
- tworzenie Gminnych Punktów Zbierania Odpadów Niebezpiecznych (GPZON) i budowa stacji przeładunkowych odpadów niebezpiecznych (SPON).

Wojewódzki Fundusz zwraca szczególną uwagę na realizację kompleksowych programów i systemów gospodarowania odpadami komunalnymi. WFOŚiGW może dofinansować również:

- wykonanie nowych, przebudowę lub rozbudowę istniejących składowisk odpadów komunalnych oraz sortowni odpadów komunalnych,
- budowę instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- koszty gospodarowania odpadami pochodzącymi z wypadków w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy albo bezskuteczności egzekucji wobec sprawcy,
- działania mające na celu zabezpieczenie przed skażeniem substancjami niebezpiecznymi (oleje, benzyny, smary), które mogą zostać wprowadzone do środowiska w sposób niekontrolowany, w wyniku zdarzeń losowych typu wypadki, pożary, katastrofy

i umożliwiają sprawne wykonanie akcji ratowniczej: neutralizację wycieków substancji niebezpiecznych, w tym substancji ropopochodnych, wydobywanie ludzi z rozbitych aut i usunięcia aut z drogi.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi Wojewódzki Fundusz może wesprzeć finansowo prowadzenie obserwacji terenów, na których występują ruchy masowe ziemi oraz terenów zagrożonych tymi ruchami.

2.3. Priorytety w dziedzinie ochrony powietrza atmosferycznego

Głównym zadaniem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach będzie pomoc związana z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń powietrza aby spełnić wymagania prawne w zakresie jakości powietrza oraz standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa, których celem jest:

- wspieranie działań obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym, a także zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biomasy.
- zmniejszenie strat powstających przy dystrybucji ciepła,
- działania energooszczędne prowadzone w mieszkalnictwie i budownictwie poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanego źródła ciepła,
- działania mające na celu redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza z tzw. „niskiej emisji”, poprzez przebudowę kotłowni opalanych węglem na opalane gazem ziemnym, olejem opałowym oraz biomasą.
- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- obniżenie energochłonności sektora publicznego poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej,
- wdrażanie programów ochrony powietrza w strefach, gdzie stwierdzono przekroczenia stężeń pyłu zawieszonego PM10.

2.4. Priorytety w dziedzinie edukacji ekologicznej

Celem edukacji ekologicznej jest rozwój i kształtowanie społeczeństwa realizującego zasadę zrównoważonego rozwoju, dążącego do harmonizowania celów gospodarczych, ekonomicznych i społecznych z celami ekologicznymi. Zasada zrównoważonego rozwoju jest podstawą działań zmierzających do zachowania cennych zasobów przyrodniczych, poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego oraz rozwoju gospodarczego i społecznego naszego województwa.

Edukacja ekologiczna w województwie świętokrzyskim jest realizowana zgodnie z Narodową Strategią Edukacji Ekologicznej „Przez edukację do zrównoważonego rozwoju”, przyjętą w 1997r. przez Ministrów Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Edukacji Narodowej. W 1998 roku dokument ten został zaakceptowany przez sejmową i senacką komisję ochrony środowiska.

Wg NSEE edukacja środowiskowa m.in.:

- kształtuje całościowy obraz relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem i przyrodą,

- ukazuje wzajemną zależność człowieka i środowiska oraz uczy odpowiedzialności za zmiany dokonywane w środowisku,
- jest ważnym składnikiem edukacji obywatelskiej, która zmierza do rozwijania społeczeństwa akceptującego zasady zrównoważonego rozwoju, umiejącego oceniać stan bezpieczeństwa ekologicznego oraz uczestniczącego w procesach decyzyjnych.

WFOŚiGW w Kielcach będzie wspierał finansowo różne formy przedsięwzięć, których celem jest:

- kształtowanie świadomości i zainteresowań społeczeństwa realizacją zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich sferach życia oraz wzajemnie powiązanymi ze sobą aspektami ekonomicznymi, społecznymi, politycznymi i ekologicznymi,
- zdobywanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podejmowania działań na rzecz poprawy jakości środowiska bądź ochrony lub zachowania jego cennych walorów w niezmienionym stanie, a także potrzebnych do oceny stanu bezpieczeństwa ekologicznego,
- tworzenie i promowanie wzorców zachowań społecznych, a także nawyków przyjaznych środowisku oraz koniecznych do prowadzenia zdrowego, aktywnego stylu życia; kształtowanie tzw. zrównoważonych wzorców konsumpcji,
- kształtowanie postaw, wartości i przekonań uwzględniających troskę o jakość środowiska i poczucie odpowiedzialności za jego stan,
- zapewnienie szerokiego i łatwego dostępu do informacji o środowisku i edukacji ekologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem roli pozarządowych organizacji ekologicznych w przepływie ww. informacji.

2.5. Priorytety w dziedzinie ochrony przyrody i leśnictwa

Najważniejszym celem ochrony przyrody i krajobrazu w województwie świętokrzyskim jest zahamowanie procesu zmniejszania się różnorodności biologicznej na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym i ponadgatunkowym (ekosystemu i krajobrazu), a także zwiększenie różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Zgodnie z „Programem ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego” cele te będą realizowane poprzez m.in. następujące kierunki działań:

- utrzymanie różnorodności siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków,
- utrzymanie różnorodności gatunków, w tym opracowanie i wdrażanie planów ochrony dla gatunków zagrożonych,
- tworzenie nowych obszarów i obiektów prawnie chronionych,
- kontynuację prac nad wdrażaniem sieci Natura 2000 i jej ochroną, w tym opracowanie i wdrażanie programów zarządzania tymi obszarami i planów ochrony tych obszarów oraz wdrożenie systemu korytarzy ekologicznych łączących je,
- przyspieszenie prac nad przygotowaniem i wdrożeniem planów ochrony dla tych parków krajobrazowych i rezerwatów, które ich nie posiadają,
- intensyfikację prac związanych z inwentaryzacją przyrodniczą gmin, która jest prowadzona w celu typowania kolejnych obszarów do objęcia ochroną,
- renaturalizację i poprawę stanu zniszczonych ekosystemów, zwłaszcza dolin rzecznych i siedlisk, szczególnie wodno – błotnych i leśnych,
- prace hydrotechniczne mające na celu utrzymanie i odtwarzanie naturalnego charakteru rzek i ich dolin.

Najważniejszym celem ochrony lasów jest rozwijanie trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Zgodnie z ww. „Programem ...” podstawą działań w gospodarce leśnej będzie racjonalne użytkowanie zasobów leśnych poprzez kształtowanie właściwej struktury lasów (gatunkowej i wiekowej) i ich wykorzystania gospodarczego w sposób zapewniający zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego. Cele te będą realizowane poprzez m.in. następujące kierunki działań:

- zalesianie nowych terenów z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo – krajobrazowych,
- restytucję i rehabilitację ekosystemów leśnych uszkodzonych w wyniku działania czynników abiotycznych i biotycznych,
- zapobieganie gradacji szkodników.

WFOŚiGW w Kielcach będzie wspierał finansowo różnego rodzaju zadania z zakresu ochrony przyrody i leśnictwa w województwie świętokrzyskim, które przyczyniać się będą do realizacji zaplanowanych kierunków działań i będą spełniać obowiązujące w Funduszu wymogi dotyczące dofinansowania.

Różnorodność przedsięwzięć, które beneficjenci mogą zgłaszać w formie wniosku do Funduszu jest duża. Ze względu na powyższe Fundusz określa ogólnie zakres przedmiotowy, na który może być udzielone dofinansowanie, w następujący sposób:

- przedsięwzięcia w zakresie ochrony przyrody, ze szczególnym uwzględnieniem planów ochrony obszarów cennych przyrodniczo, w tym parków krajobrazowych, rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000,
- renaturalizacja dolin rzecznych cennych przyrodniczo,
- realizacja zadań związanych ze zwiększeniem lesistości województwa oraz zapobieganiem i likwidacją szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

2.6. Priorytety w zakresie przedsięwzięć międzydziedzinowych i innych

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska WFOŚiGW w Kielcach będzie uczestniczył w kosztach realizacji wymienionych niżej kierunków:

- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego, bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi, położonych na obszarach szczególnie chronionych utworzonych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- wspieranie systemu kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, a w szczególności tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ponoszenia opłat,
- wspieranie realizacji zadań Programu państwowego monitoringu środowiska w zakresie jakości: śródlądowych wód powierzchniowych, śródlądowych wód podziemnych, powietrza, hałasu, pól elektromagnetycznych, gleby i ziemi,
- działania polegające na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii i ich skutków,
- likwidacja skutków klęsk żywiołowych w obiektach infrastruktury ochrony środowiska,
- zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska, w przypadku gdy nie można ustalić podmiotu za nie odpowiedzialnego albo bezskuteczności egzekucji wobec niego, jak również w przypadku konieczności natychmiastowego podjęcia tych działań z uwagi na zagrożenie dla środowiska lub zaistnienie nieodwracalnych szkód w środowisku,
- działania obejmujące przedsięwzięcia zgodne z priorytetami dziedzinowymi realizowane jako kompleksowe projekty.

Fundusz będzie udzielał pomocy finansowej na realizację zadań, których celem jest m.in.: systematyczna kontrola i monitoring stanu środowiska, likwidacja bądź ograniczenie działania czynników zagrażających, niebezpiecznych, wpływających niekorzystnie na ludzi i środowisko, gromadzenie, przetwarzanie i upowszechnianie danych o jakości środowiska i jego ochronie, kontrola spełnienia wymagań prawnych przez podmioty korzystające ze środowiska, a także wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Zakres ww. działań i celów w poszczególnych dziedzinach może zostać zmieniony, ponieważ – jak wspomniano wcześniej – są one sukcesywnie dostosowywane do obowiązującego prawodawstwa i polityki ekologicznej państwa i województwa.

VI. ZAŁOŻENIA FINANSOWE WFOŚiGW W KIELCACH NA LATA 2009-2012

1. Założenia finansowe w kontekście dążenia do osiągnięcia celów strategicznych

Polityka finansowa WFOŚiGW w Kielcach ukierunkowana będzie na realizację długofalowych zadań wynikających z obowiązujących aktów prawnych oraz traktatu akcesyjnego. Zatem Fundusz nie będzie dążył do minimalizacji wolnych środków na koniec roku w przypadku, gdy z planów wynikać będzie, że przejściowo wolne środki mogą i powinny być zaabsorbowane w latach następnych.

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej jednym z najważniejszych priorytetów w skali kraju i w skali regionu stało się wygospodarowanie środków finansowych niezbędnych do zapewnienia krajowego wkładu finansowego umożliwiającego jak najpełniejsze wykorzystanie środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Oznacza to, że środowiskowe projekty inwestycyjne i działania realizowane z udziałem środków UE, w szczególności objęte Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalnym Programem Operacyjnym, będą dofinansowane w pierwszej kolejności.

Działania Funduszu określone w Strategii na lata 2009-2012 będą służyły zapewnieniu wkładu finansowego dla realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz innych programów objętych regulacjami ustawowymi zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa. Jednocześnie dla zapewnienia harmonijnej realizacji zadań określonych w „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, nie przewidzianych do dofinansowania ze środków UE, część środków finansowych będzie przeznaczana również na te cele.

Granice możliwości finansowania nowych przedsięwzięć służących ochronie środowiska wyznacza stan majątku Funduszu. W celu zapewnienia należytej płynności finansowej i zapewnienia niezbędnych środków w kolejnych latach objętych strategią, jak i w latach następnych, konieczne jest utrzymanie realnej wartości majątku Funduszu, co najmniej na obecnym poziomie.

W najbliższych latach WFOŚiGW w Kielcach nie planuje kapitałowej formy dofinansowania ochrony środowiska.

Dla osiągnięcia celów określonych w strategii oraz skutecznego realizowania przyjętych zadań niezbędna będzie spójna z tymi założeniami polityka finansowa Funduszu. Opierać się ona będzie na:

- założeniu wzrostu zasobów finansowych Funduszu poprzez coroczny wzrost funduszu własnego,
- dążeniu do koncentracji pomocy finansowej na przedsięwzięcia i kierunki określone w „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”,
- dążeniu do wypracowania procedur pozwalających realizować zasadę racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi poprzez zastosowanie instrumentów skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

Wzrost zasobów finansowych Funduszu poprzez coroczny wzrost funduszu własnego

Realizacja tego założenia będzie zapewniona poprzez dążenie do utrzymania w strukturze finansowania przedsięwzięć proporcji pożyczek, dotacji i dopłat do odsetek do ogółu wydatków na poziomie:

- pożyczki 80 % ± 5 %
- dotacje 15 % ± 5 %
- dopłaty 5 % ± 2 %

Pozwoli to na systematyczne zwiększanie możliwości realizacji zadań statutowych Funduszu oraz zaspokajanie potrzeb inwestycyjnych i rozwojowych województwa w zakresie ochrony środowiska.

Zakłada się ponadto rozwój mechanizmu zwiększania nakładów na ochronę środowiska poprzez dopłaty do odsetek od preferencyjnych kredytów bankowych w ramach wsparcia publicznego z zastosowaniem przepisów o pomocy publicznej (objęcie tymi dopłatami tak przedsiębiorców, jak i jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów).

Dążenie do koncentracji pomocy finansowej na przedsięwzięcia i kierunki określone w „Programie ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”

W ramach realizacji tego kryterium zakłada się prowadzenie gospodarki finansowej w sposób zapewniający jak najpełniejsze wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną, ujętych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko oraz w Regionalnym Programie Operacyjnym, z uwzględnieniem wymogów ustawy Prawo ochrony środowiska.

Dążenie do wypracowania procedur pozwalających realizować zasadę racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi poprzez zastosowanie instrumentów skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej

Dążenie do realizacji tego kryterium spowoduje, że wybór zadań do dofinansowania oraz formy wsparcia finansowego w większym stopniu uzależnione będą od efektu ekologicznego, nakładów inwestycyjnych oraz ekonomicznej wartości teraźniejszej netto projektu inwestycyjnego wynikającego z realizacji lub zaniechania realizacji przedsięwzięcia. Ponadto umożliwi usprawnienie wyboru do dofinansowania projektów najniezbędniejszych ekologicznie oraz racjonalnych ekonomicznie. Fundusz będzie doskonalił **swoje** procedury w celu zbliżenia ich do procedur i standardów obowiązujących w Unii Europejskiej, będzie także **wspierał** ujednolicenie procedur **w skali kraju**, szczególnie w przypadku dofinansowania zadań realizowanych z udziałem środków unijnych ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

2. Prognoza przychodów

Fundusze ochrony środowiska są podstawowym ogniwem systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce.

Źródłem przychodów krajowych Funduszu ujętych w strategii są:

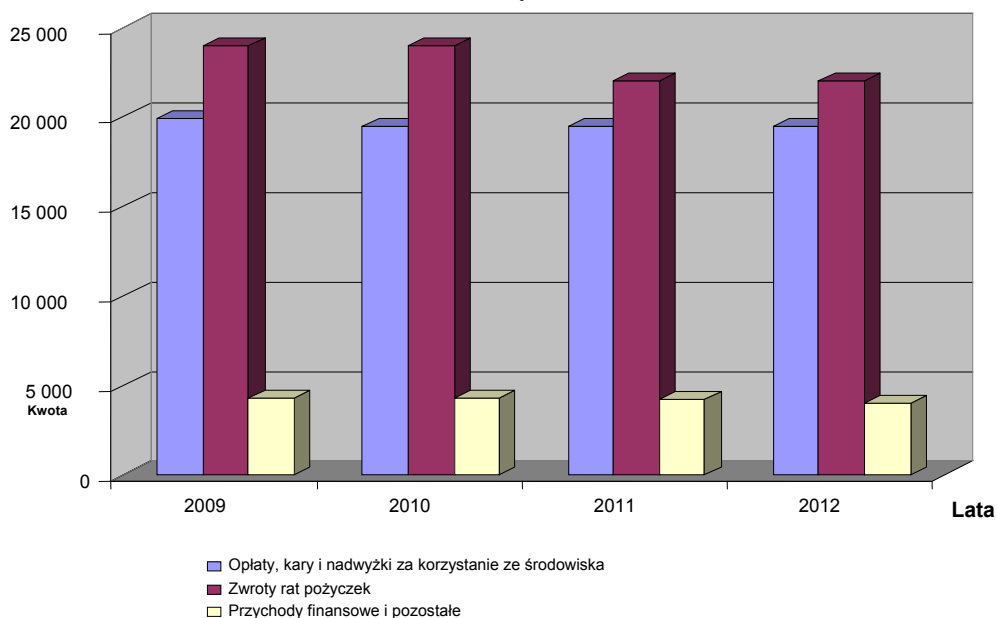
1. opłaty środowiskowe, w tym:
 - opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska,
 - kary administracyjne za przekroczenie lub naruszenie wymogów ochrony środowiska,
 - nadwyżki przekazywane przez gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
2. wpływy z tytułu zwrotu udzielonych pożyczek,
3. przychody finansowe, na które składają się:
 - odsetki od udzielonych pożyczek,
 - oprocentowanie wolnych środków pieniężnych,

Planowane przychody i wpływy funduszu w latach 2009-2012

tys.zł

Poz.	Kategoria	2009	2010	2011	2012
1	Opłaty środowiskowe	19 930	19 500	19 500	19 500
2	Zwroty rat pożyczek	24 000	24 000	22 000	22 000
3	Przychody finansowe i pozostałe	4 300	4 300	4 200	4 000
	Razem	48 230	47 800	45 700	45 500

Planowane przychody i wpływy funduszu w latach 2009-2012 w tys. zł

3. Prognoza zapotrzebowania na środki finansowe Funduszu w okresie objętym Strategią

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko:

Na podstawie porozumienia z Ministrem Środowiska z dnia 25 czerwca 2007 r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki w Kielcach pełni rolę Instytucji Wdrażającej dla I i II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Realizacja programu obejmującego okres finansowania 2007-2013 już się rozpoczęła. W oparciu o wnioski złożone do Funduszu na dofinansowanie zadań z Funduszu Spójności w ramach PO IiŚ dla I i II osi priorytetowej oraz na podstawie danych zebranych od beneficjentów, szacuje się, że zapotrzebowanie na środki Funduszu będzie wynosiło około 205 mln zł w przeciągu 5 lat od 2009 do 2013 roku.

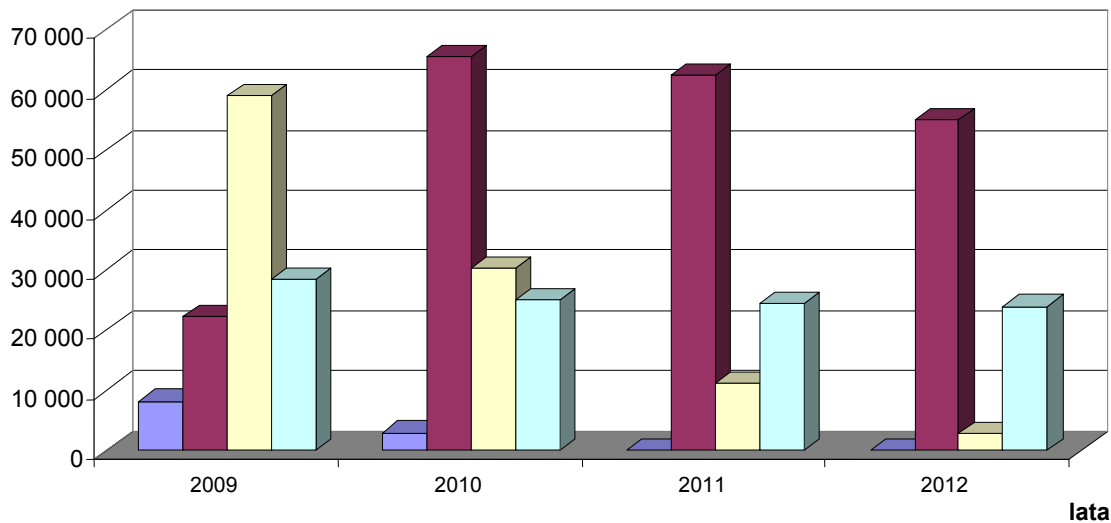
Regionalny Program Operacyjny:

Z zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Świętokrzyskiego wynika że poziom dofinansowania środków unijnych przeznaczonych na ochronę środowiska kształtuje się na poziomie 101 mln euro dla osi priorytetowej 4. Krajowy wkład publiczny dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego szacowany jest na poziomie 14 mln euro. Uwzględniając minimalny 15 % wymagany udział własny beneficjentów, maksymalne zapotrzebowanie na środki Funduszu w latach 2009 - 2012 nie powinno przekroczyć kwoty około 85 mln zł (przy założeniu, iż beneficjenci otrzymają środki z RPO na poziomie ok. 70% wartości całej inwestycji).

Zapotrzebowanie na środki WFOŚiGW w Kielcach (w tys. PLN)

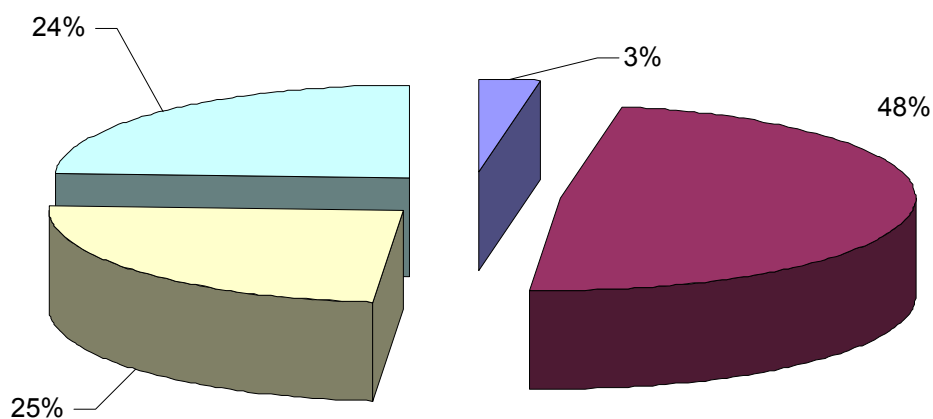
Kierunki wydatkowania środków pieniężnych	Wydatki w latach			
	2009	2010	2011	2012
Projekty współfinansowane z Funduszu Spójności (NPR 2004-2006)	8 247	3 000	0	0
Projekty współfinansowane z Funduszu Spójności (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko)	22 400	65 540	62 540	55 200
Projekty współfinansowane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego	59 117	30 457	11 314	2 749
Projekty bez udziału środków UE, EOG i dotacji rozwojowej	28 504	25 000	24 500	24 000
Razem	118 268	123 997	98 354	81 949

Zapotrzebowanie na środki z WFOŚiGW w latach 2009-2012 w tys. zł

- Projekty współfinansowane z FS (NPR 2004-2006)
- Projekty współfinansowane z FS (PO IiŚ)
- Projekty współfinansowane z RPOWŚ
- Projekty bez udziału środków UE, EOG i dotacji rozwojowej

Zapotrzebowanie na środki WFOŚiGW w 4-letnim okresie (2009-2012)

- Projekty współfinansowane z FS (NPR 2004-2006)
- Projekty współfinansowane z FS (PO IiŚ)
- Projekty współfinansowane z RPOWŚ
- Projekty bez udziału środków UE, EOG i dotacji rozwojowej

Zadania nie objęte PO IiŚ i RPO:

Dla zachowania zasady zrównoważonego rozwoju województwa i realizacji zadań w obszarach nie korzystających ze wsparcia PO IiŚ i RPO oraz dla zapewnienia realizacji zobowiązań przyjętych przez Polskę w Traktacie Akcesyjnym, Fundusz planuje także dofinansowanie zadań nie objętych wyżej wymienionymi programami operacyjnymi. Na realizację tych zadań przyjęto wydatkowanie kwoty około 102 mln zł w latach objętych strategią.

Poza środkami własnymi Fundusz będzie poszukiwał innych źródeł finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i wspierał działania inwestorów na rzecz pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych zarówno krajowych jak i zagranicznych. W tym celu kontynuowana będzie współpraca z Narodowym Funduszem oraz bankami.

W celu uzupełnienia powstałej luki finansowej pomiędzy wielkością posiadanych środków, a zgłoszonymi przez beneficjentów potrzebami, Fundusz będzie stosował efekt dźwigni finansowej w postaci dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych. Przyjęty w planie działalności poziom dopłat na 2009 rok w wysokości 2.400 tys. zł, pozwoli na zwiększenie finansowania ochrony środowiska na około 80 mln zł. Szacowane założenia finansowe pozwolą na realizację wysokości dopłat określonych w strategii na przestrzeni lat 2009 – 2012.

Fundusz będzie doskonalił procedury, aby dofinansować inwestycje realizowane przez podmioty, które będą w stanie je później utrzymać, a koszty ich utrzymania nie będą miały negatywnych skutków dla możliwości rozwoju danej gminy lub innego podmiotu.

Fundusz będzie przeznaczał środki na finansowanie tych obszarów, gdzie mechanizmy rynkowe nie są wystarczające (np. ze względu na zbyt wysokie lub trudne do oszacowania ryzyko) jednak tylko tam, gdzie ma to uzasadnienie z punktu widzenia realizacji polityki ekologicznej państwa i tylko w takiej wysokości, w jakiej będzie to niezbędne.

VII. MONITOROWANIE STRATEGII

W Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach na bieżąco prowadzony będzie monitoring procesu realizacji wyznaczonych zadań.

Wyniki monitorowania realizacji Strategii będą corocznie przedstawiane w Sprawozdaniach z działalności za dany rok. Na podstawie tych danych, zgodnie z zapisami „Wspólnej Strategii...”, NFOŚiGW do 30 czerwca każdego roku, opracowywał będzie okresową informację o realizacji założeń. Informacja będzie przedmiotem wspólnej corocznej analizy i uzgodnień wszystkich Funduszy.